

Pamiętamy o Ofiarach Niemieckiej Zbrodni

W toruńskim Parku Pamięci Ofiar Zbrodni Pomorskiej w 85. rocznicę tych tragicznych wydarzeń uczczono ofiary hitlerowskich czystek wśród ludności dawnego województwa pomorskiego.

Uroczyste spotkanie zgromadziło 2 października 2024 r. parlamentarzystów, przedstawicieli samorządu miasta i województwa, kombatanów, duchownych, członków organizacji i stowarzyszeń oraz harcerzy. Swoją delegację na uroczystości mieli też żołnierze US Army stacjonujący w naszym regionie. W obecności pocztów sztandarowych i honorowej warty złożono kwiaty i znicze pod pomnikiem upamiętniającym pomordowanych przez hitlerowców mieszkańców Torunia i regionu.

- Przychodzimy do tego miejsca od sześciu lat, od momentu erygowania tego przejmującego, toruńskiego Parku Pamięci, by ceremonialnie i z wyjątkową czcią odczytywać nazwy 399 pomorskich miejscowości, w których Niemcy mordowali obywateli II Rzeczypospolitej. Rozpoznajemy też imiona i nazwiska tysięcy ofiar. Te

listy są porażająco długie: jest wśród nich również podtoruński ostęp leśny Barbarka, a wśród ofiar także toruńska harcerka i nauczycielka Stanisława Jaworska -
wspominał Rafał Pietrucień, zastępca prezydenta Torunia, który z toruńskimi radnymi - Michałem Wojtczakiem, Markiem Krupeckim oraz Edytą Macieją-Morzuch - wziął udział w wydarzeniu. O tym, jak ważna jest pamięć o tamtych czasach i zdarzeniach, które odcisnęły piętno na dziesiątkach tysięcy rodzin z naszego regionu, mówił także marszałek Piotr Całbecki, organizator uroczystości.

W Parku Pamięci można też obejrzeć przygotowaną przez Instytut Pamięci Narodowej wystawę „Zbrodnia Pomorska 1939. Początek ludobójstwa niemieckiego w okupowanej Polsce”.

Wojewódzki dzień pamięci ofiar zbrodni pomorskiej jest obchodzony co roku 2 października, w dniu urodzin doktora Józefa Bednarza, psychiatry i dyrektora szpitala psychiatrycznego w Świeciu w 1939 roku, który dobrowolnie poszedł na śmierć z pacjentami tej lecznicy. W tym roku mija 85. rocznica tego wydarzenia. Był on jedną z wielu ofiar ludobójczej akcji „odpolszczenia” przez okupantów ziem polskich przyłączonych do III Rzeszy.

Zaplanowane jeszcze przed wybuchem wojny i przeprowadzone według przygotowanych zawczasu list masowe rozstrzeliwania ludności cywilnej w Polsce, przede wszystkim inteligencji oraz osób zaangażowanych w umacnianie polskości, pochłonęły dziesiątki tysięcy istnień. Na terenie przedwojennego województwa pomorskiego liczbę ofiar, w tym kobiet i dzieci, szacuje się na co najmniej 30 tysięcy. W sposób zaplanowany i systematyczny Niemcy mordowali także chorych psychicznie i osoby niepełnosprawne intelektualnie. Sprawcami mordów byli miejscowi Niemcy zrzeszeni w organizacji Selbstschutz Westpreussen, nadzorowani przez SS. Większość z nich uniknęła odpowiedzialności.

Toruński Park Pamięci Ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939 powstał z inicjatywy samorządu województwa w 2018 r. Teren użyczyło i zagospodarowało miasto. Znajdujący się w jego centralnej części monument został zaprojektowany przez toruńskiego rzeźbiarza Zbigniewa Mikielwicza. Prosta bryła pomnika odwołuje się do wyobrażenia zburzonego przez pociski domu – wyrwa w białym kamieniu odsłania płytę z wrytymi nazwami blisko 400 miejscowości, w których Niemcy dokonywali egzekucji. W pomnik została wmurowana urna z ziemią pochodzącą z miejsc kaźni, zebraną przez harcerzy z ZHP i ZHR.

- [Powrót](#)
- [Udostępnij na: X](#)
- [Udostępnij na: FB](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)